

Prins Mauritsstraat 17, 4141 JC Leerdam, Postbus 75, 4140 AB Leerdam
T +31 345 63 96 96 W rps.nl

QUICK SCAN FLORA- EN FAUNAWET WAGENBORGEN

Opdrachtgever
Contactpersoon

N.V. Nederlandse Gasunie
J.H.M. van der Zalm

RPS advies- en ingenieursbureau bv

Referentienummer	1503995A08-R16-076
Projectleider	D. Gideonse
Auteur	M. Waanders (adviseur ecologie)
Gecontroleerd door	S. Tummers (adviseur)
Datum	19 februari 2016
Versie	definitief

paraaf voor akkoord:

D. Gideonse
Projectleider kabels en leidingen

Dit rapport is vertrouwelijk. Geen enkel deel van dit rapport mag aan derden openbaar worden gemaakt zonder schriftelijke toestemming van RPS advies- en ingenieursbureau bv of van de opdrachtgever.

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	3
1.1. Aanleiding	3
1.2. Doel quick scan.....	3
1.3. Flora- en faunawet in het kort	3
2. INHOUD QUICK SCAN	5
2.1. Projectgebied en werkzaamheden	5
2.2. Inventarisatie.....	5
2.2.1. Beschikbare gegevens	5
2.2.2. Veldbezoek	6
2.3. Effectanalyse voorgenomen werkzaamheden.....	6
2.4. Bepaling maatregelen	6
2.5. Advies vervolgtraject.....	6
3. PROJECTGEBIED EN WERKZAAMHEDEN	7
3.1. Ligging en omschrijving projectgebied	7
3.2. Werkzaamheden	8
3.2.1. Planning	8
4. INVENTARISATIE	9
4.1. Beschikbare gegevens	9
4.2. Veldbezoek	9
4.3. Aanwezige of te verwachten soorten.....	9
4.3.1. Vaatplanten.....	9
4.3.2. Zoogdieren.....	10
4.3.3. Vogels	10
4.3.4. Reptielen.....	12
4.3.5. Amfibieën	12
4.3.6. Vissen	12
4.3.7. Insecten	12
4.3.8. Weekdieren.....	12
4.3.9. Overzicht van de in het projectgebied aanwezige beschermde flora en fauna	12
5. EFFECTANALYSE	14
5.1. Zoogdieren.....	14
5.2. Vogels	14
6. MAATREGELLEN.....	16
6.1. Voorzorgsmaatregelen	16
6.2. Soortgerichte maatregelen	16
7. CONCLUSIE EN ADVIES VERVOLGTRAJECT	18
7.1. Conclusie	18
8. BRONNEN	19

BIJLAGEN:

- 1 Natuurwetgeving
- 2 Foto's projectgebied
- 3 Resultaten Quickscanhulp.nl

1. INLEIDING

1.1. Aanleiding

In het kader van het project Magnitude is N.V. Nederlandse Gasunie voornemens diverse aanpassingen te verrichten aan het gasnetwerk in het noordelijke deel van Nederland. De aard van de werkzaamheden hebben te maken met het aardbevingsbestendig maken van het gasnetwerk van N.V. Nederlandse Gasunie. In dit kader wordt bij Wagenborgen een nieuw leidingtracé aangelegd, ter vervanging van een bestaande leiding die in de toekomst zal worden gesaneerd. De voorgenomen werkzaamheden dienen getoetst te worden aan de natuurwetgeving middels een quick scan.

1.2. Doel quick scan

Het doel van de quick scan is inzicht te krijgen in de beschermde planten- en diersoorten die voorkomen of kunnen voorkomen in het projectgebied en wat de effecten zijn van de ingreep op deze soorten. De gegevens voortvloeiend uit de quick scan geven duidelijkheid of een aanvullend onderzoek en een daaruit volgende toetsing aan de Flora- en faunawet (Natuurtoets) noodzakelijk is.

Bij ruimtelijke ingrepen zoals het aanleggen van een leiding moet worden getoetst of er sprake is van strijdigheid met de Nederlandse natuurwetgeving. Bij dit project hoeft alleen rekening te worden gehouden met de Flora- en faunawet (zie ook bijlage 1). De Natuurbeschermingswet is hier niet van toepassing omdat het projectgebied niet in of nabij een Vogel- en/of Habitatrichtlijngebied ligt.

1.3. Flora- en faunawet in het kort

De Flora- en faunawet is gericht op de duurzame instandhouding van in het wild levende planten- en diersoorten en is sinds 1 april 2002 in werking. Deze wet heeft een aantal verbodsbepalingen, maar ook voorwaarden waaronder bepaalde handelingen mogen plaatsvinden. De Flora- en faunawet geeft uitvoering aan de nationale en internationale doelstellingen voor de natuurbescherming in Nederland, samen met de Natuurbeschermingswet.

De via de Flora- en faunawet beschermde soorten zijn in drie categorieën onderverdeeld:

- tabel 1 - algemene soorten,
- tabel 2 - overige soorten,
- tabel 3 - soorten genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn of in bijlage 1 van de AMvB en vogels.

Voor soorten uit tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de ontheffingsplicht zolang er zorgvuldig gehandeld wordt. Soorten uit tabellen 2 en 3 genieten een zwaarder beschermingsregime. Bij ruimtelijke ingrepen waarbij schade verwacht wordt ten aanzien van tabel 2-soorten kan in sommige gevallen volgens een goedgekeurde gedragscode gewerkt worden.

Wanneer voor tabel 2-soorten voldoende mitigerende maatregelen kunnen worden genomen om de negatieve effecten van de uitvoeringswerkzaamheden (ingreep) op beschermde soorten te voorkomen, is een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet niet nodig. De mitigerende maatregelen dienen dan wel duidelijk beschreven te worden in een ecologisch werkprotocol, toegespitst op het onderliggende project. Is het niet mogelijk om voldoende mitigerende maatregelen te nemen voor tabel 2-soorten, dan dient een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd. Wanneer voor tabel 3-soorten negatieve effecten niet kunnen worden voorkomen, dient een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd. Hiervoor dient een alternatieven-afweging te worden opgesteld en het wettelijk belang te worden aangetoond.

NB. Vanaf januari 2017 zal de nieuwe Natuurwet in werking treden. Hierbij worden de huidige Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet samengevoegd tot één wetgeving. Ten aanzien van de huidige beschermde soorten via de Flora- en faunawet zal een verandering plaatsvinden waarbij voor

sommige soorten de beschermingsstatus vervalt en voor andere soorten juist zwaarder wordt. Wat de daadwerkelijke gevolgen van de nieuwe natuurwetgeving exact gaat inhouden, is op dit moment echter nog niet duidelijk. Wanneer dit wel het geval is en voor onderhavig project aan de orde is, kan aanvullend advies plaatsvinden.

2. INHOUD QUICK SCAN

In dit hoofdstuk worden de opbouw en inhoud van de quick scan rapportage beschreven. In de volgende hoofdstukken wordt inhoudelijk ingegaan op de aspecten van onderhavig project.

2.1. Projectgebied en werkzaamheden

Allereerst wordt in deze quick scan rapportage de ligging van het projectgebied omschreven en wordt de begrenzing aangegeven op een topografische kaart. Daarnaast wordt ook aangegeven wanneer het gebied in of in de omgeving van een beschermd natuurmonument, Vogel- en/of Habitatrichtlijngebied of de Ecologische Hoofdstructuur van Nederland (EHS) ligt.

Voor de uitvoering van het project worden de verschillende werkzaamheden beschreven, waaronder de uitvoeringsperiode, te hanteren materieel en een eventuele fasering in de tijd voor zover dit reeds bekend is.

2.2. Inventarisatie

De basis voor de quick scan wordt gevormd door gegevens over het (mogelijk) voorkomen van beschermde planten- en diersoorten binnen het projectgebied. Hiervoor wordt enerzijds een bureau-studie uitgevoerd naar bestaande, beschikbare verspreidingsgegevens, anderzijds vinden één of meerdere veldonderzoeken plaats.

2.2.1. Beschikbare gegevens

Grote delen van Nederland zijn in de afgelopen jaren reeds onderzocht op aanwezige beschermde soorten. De gegevens afkomstig van deze onderzoeken worden grotendeels gepubliceerd in boeken (soortverspreidingsatlassen), rapportages of op internet te raadplegen via Quickscanhulp.nl. Daarnaast kan de initiatiefnemer verspreidingsgegevens beschikbaar stellen (bijvoorbeeld uit de NDFF) voor het betreffende projectgebied.

Gebruik Quickscanhulp.nl

Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDFF wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wat betreft verspreiding wel of niet in het plangebied kan voorkomen.

Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand beschermde soorten in relatie tot het plangebied zitten. De applicatie geeft niet weer waar welke soorten zitten, wanneer ze zijn waargenomen en hoe ze zijn waargenomen. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt, de Gegevensautoriteit Natuur staat hiervoor in.

In Quickscanhulp.nl zit alle data die aanwezig is in de NDFF. Er wordt niet geselecteerd op type waarneming (monitoringsgegevens, losse waarnemingen, e.d.), gebruikte methode of periode van het jaar. Alleen soorten beschermd middels tabel 2 en 3 in de Flora- en faunawet, welke in de afgelopen 5 jaar zijn waargenomen, worden weergegeven.

Door deze bestaande verspreidingsgegevens te raadplegen kan inzicht worden verkregen in de aanwezige beschermde soorten in of in de directe omgeving van het projectgebied. De beschikbare gegevens dienen beoordeeld te worden op de bruikbaarheid. Verspreidingsgegevens van vissen, amfibieën, reptielen, zoogdieren, vogels, insecten en weekdieren mogen maximaal 5 jaar oud zijn, planten maximaal 10 jaar. Hierbij gelden echter enkele uitzonderingen waardoor verspreidingsgegevens van sommige soorten niet ouder dan 1 of 3 jaar mogen zijn.

De bestaande gegevens worden veelal op uurhok (5*5km)- of kilometerhokniveau (1*1km) weergegeven. Een nadeel hiervan is dat dan nog niet met zekerheid bekend is of de betreffende planten- of diersoort ook daadwerkelijk in het projectgebied voorkomt en wat de functie van het gebied is voor deze soort. Daarnaast kan het voorkomen dat gebieden niet onderzocht zijn (of slechts op enkele soortgroepen), of dat de verspreidingsgegevens niet beschikbaar zijn gesteld.

2.2.2. Veldbezoek

Inzicht in het voorkomen van beschermde soorten wordt verkregen door het uitvoeren van een oriënterend veldbezoek. Met dit veldbezoek kan beoordeeld worden of de planten- en diersoorten, die in de bestaande gegevens zijn genoemd, ook daadwerkelijk in het gebied voorkomen of verwacht kunnen worden. Deze beoordeling wordt gemaakt op basis van de aanwezigheid van biotopen. Daardoor is het mogelijk de quick scan in een periode van het jaar uit te voeren waarin niet alle soortgroepen aanwezig of actief zijn.

Daarnaast kan een inschatting worden gemaakt of aanvullend onderzoek in de gunstige inventarisatieperiode noodzakelijk is voor het opstellen van een goed onderbouwde natuurtoets.

2.3. Effectanalyse voorgenomen werkzaamheden

Wanneer bekend is welke soorten in het projectgebied aanwezig zijn of verwacht mogen worden kan een analyse worden gemaakt van de te verwachten effecten door het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden. Het betreft hier een beschrijving van verwachte tijdelijke negatieve effecten en/of negatieve effecten op langere termijn als gevolg van de werkzaamheden.

In hoeverre het mogelijk is om een complete effectanalyse te maken is afhankelijk van de volledigheid en bruikbaarheid van de beschikbare verspreidingsgegevens en duidelijkheid over de uit te voeren werkzaamheden en uitvoeringsplanning. Wanneer aanvullend onderzoek noodzakelijk blijkt kan pas na afloop van het benodigde onderzoek de effectanalyse worden afgerond.

2.4. Bepaling maatregelen

Negatieve effecten op beschermde soorten kunnen allereerst voorkomen worden door voorzorgsmaatregelen te nemen. Wanneer negatieve effecten als gevolg van de uit te voeren werkzaamheden toch worden verwacht, dienen mitigerende en/of compenserende maatregelen te worden opgesteld en nageleefd. Hiermee wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen gegarandeerd. De mitigerende maatregelen sluiten aan op reeds opgestelde maatregelen in bestaande, goedgekeurde gedragscodes en soortenstandaards. Wanneer de werkzaamheden overeenkomen met de werkzaamheden waar een gedragscode voor is opgesteld, kan de betreffende gedragscode gehanteerd worden.

Ook hier geldt dat de volledigheid aan mitigerende of compenserende maatregelen afhankelijk is van een goed beeld van de aanwezige natuurwaarden en daarmee van een volledige effectanalyse.

2.5. Advies vervolgtraject

Tenslotte wordt een advies gegeven voor het vervolgtraject. Uit een quick scan kan blijken dat in het projectgebied geen beschermde natuurwaarden aanwezig zijn en daarom geen negatieve effecten te verwachten zijn of dat negatieve effecten met voorzorgsmaatregelen voorkomen kunnen worden.

Anderzijds kan de quick scan als uitkomst hebben dat er een onvoldoende duidelijk beeld is van de aanwezige beschermde natuurwaarden en dat aanvullend onderzoek noodzakelijk is.

3. PROJECTGEBIED EN WERKZAAMHEDEN

3.1. Ligging en omschrijving projectgebied

Het projectgebied ligt ten noordoosten van de plaats Wagenborgen in de gemeente Delfzijl, provincie Groningen. De Amersfoortcoördinaten zijn: 259-582. In figuur 3.1 en 3.2 is de ligging van het projectgebied weergegeven.

figuur 3.1: ligging projectgebied (Bron kaart: CC BY 3.0 Kadaster)

Het projectgebied bestaat uit de volgende landschapsonderdelen:

- De graslanden bestaan uit matig tot voedselrijke graslanden die vrij soortenarm zijn. De graslanden zijn in volgende typen te kwalificeren:
 - Raaigrasland in het oosten van het projectgebied die voornamelijk bestaat uit Engels raaigras dat intensief agrarisch gebruikt wordt.
 - Een paardenweide die intensief begraaasd wordt in het westen van het projectgebied. Ook is hier het aantal soorten beperkt tot soorten die goed tegen intensieve begrazing kunnen zoals Engels raaigras, brede weegbree, madeliefje, scherpe boterbloem enz.
 - De bermen in het gebied bestaan uit ruigere graslanden met soorten zoals rietgras, rode klaver en gewone glanshaver.
- De watergangen zijn ondiep (tijdens het veldbezoek was een maximale waterdiepte van 30 cm aanwezig) die periodiek droog staan. Daarnaast is een groot deel van de watergangen tijdens het groeiseizoen volledig dichtgegroeid met riet.
- Een aantal bomen van verschillende leeftijden zowel solitair als in een rij.
- Gasontvangstation terrein, deels verhard en deels grasvegetatie omgeven door een hek en afrastering.
- Het projectgebied ligt aan weerszijden van de provinciale weg N362.

3.2. Werkzaamheden

De werkzaamheden bestaan uit de volgende onderdelen:

- Aanleggen van een tijdelijke bouwweg.
- Mogelijk kap bomen en beplanting rondom gasontvangstation.
- Graven van een leidingsleuf.
- Plaatsen leiding.
- Aansluitingen maken.
- Nieuw ingaand afsluiterschema aanleggen ten westen van het GOS, inclusief vervangen ingaande leidingen.
- Oude leidingen en bestaande afsluiter verwijderen.
- Projectgebied afwerken en verwijderen van materieel en materiaal.

Bij het graven van de leidingsleuf en plaatsen van de leiding worden circa 2 watergangen gekruist.

Figuur 3.2: Werkterrein aangegeven met rode stippellijn en oranje vlak.

3.2.1. Planning

Aangezien diverse technische onderzoeken nog moeten plaatsvinden en een ontwerpkeuze moet worden gemaakt is het nog niet bekend wanneer de werkzaamheden uitgevoerd worden. In deze rapportage wordt dan ook in de effectanalyse aangegeven in welke periode veel dan wel weinig of geen negatieve effecten op beschermde soorten verwacht kunnen worden.

Werkzaamheden aan hoofdgastransportleidingen worden veelal in het warme seizoen (maart-oktober), buiten het stookseizoen, uitgevoerd. Hiermee wordt de leveringszekerheid gewaarborgd. Uitvoering is vooralsnog gepland in de periode mei-augustus 2017.

4. INVENTARISATIE

4.1. Beschikbare gegevens

Voor dit project is gebruik gemaakt van Quickscanhulp.nl en gegevens uit de NDFF landelijke soortverspreidingsatlassen en relevante internetpagina's. Tabel 4.1 geeft een overzicht van de bestaande bronnen die voor dit project voor de diverse soortgroepen zijn gebruikt.

Tabel 4.1: gebruikte bronnen ten behoeve van soortverspreidingsgegevens

Soortgroep	Bron(nen)
Vaatplanten	Quickscanhulp.nl , NDFF
Zoogdieren	Quickscanhulp.nl , NDFF
Vogels	Quickscanhulp.nl , NDFF
Reptielen	Quickscanhulp.nl , NDFF
Amfibieën	Quickscanhulp.nl , NDFF
Vissen	Quickscanhulp.nl , NDFF
Insecten	Quickscanhulp.nl , NDFF
Weekdieren	Quickscanhulp.nl , NDFF

4.2. Veldbezoek

Het oriënterend veldbezoek voor dit project heeft op 8 januari 2016 plaatsgevonden. De inventarisatie is uitgevoerd door Martin Waanders, hij is werkzaam als adviseur ecologie bij RPS. Tijdens dit veldbezoek zijn de aanwezige biotopen en terreinkenmerken geïnventariseerd en zijn aanwezige beschermde en bedreigde planten- en diersoorten genoteerd. In bijlage 2 zijn foto's weergegeven van het gebied en aanwezige biotopen.

De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren 3°C bij onbewolkt weer, windkracht 5.

4.3. Aanwezige of te verwachten soorten

Hieronder wordt beschreven welke beschermde of bedreigde soorten in het gebied voorkomen of verwacht kunnen worden. Onderstaande is het resultaat van de bureaustudie en het veldbezoek. Afhankelijk van in welke periode van het jaar het veldbezoek heeft plaatsgevonden is het mogelijk om per soort aan te geven wat de functie van het projectgebied is voor de soort (bijvoorbeeld leef-, voortplantings- en/of foerageergebied). Ook wordt aangegeven of de soorten voortkomend uit de bureaustudie in het projectgebied voorkomen of dat er geen geschikt biotoop aanwezig is. Als dit laatste het geval is zal de betreffende soort niet verder worden behandeld in deze rapportage.

4.3.1. Vaatplanten

In de verspreidingsgegevens worden geen beschermde planten gemeld. Binnen het projectgebied komen veel verschillende vegetatietypen voor. Dit zijn de volgende typen (zie ook paragraaf 3.1):

- Intensief beheerd agrarisch grasland, voornamelijk bestaande uit Engels raaigras.
- Intensief begraasd grasland die voornamelijk uit pioniersvegetatie bestaat.
- Extensief beheerde wegbermen met een mairegime van 2 tot 3 keer per jaar.

In de intensief beheerde graslanden zijn geen groeimogelijkheden aanwezig voor beschermde planten, doordat deze soorten voornamelijk gebonden zijn aan relatief extensieve beheergebieden.

De bermen worden extensief beheerd, maar zijn vrij voedselrijk waardoor een gesloten vegetatiedek aanwezig is waarin een beperkt aantal soorten met een sterk concurrentievermogen groeien, zoals rietgras en gewone glanshaver. Door de sterke concurrentiekracht kunnen beschermde soorten ook in de bermen worden uitgesloten.

4.3.2. Zoogdieren

De volgende soorten worden gemeld in de verspreidingsgegevens: baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis.

De baardvleermuis, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis verblijven tijdens de actieve periode (maart t/m oktober) overwegend in holten en spleten van bomen. Tijdens het veldbezoek zijn geen bomen waargenomen waarin potentiële verblijfplaatsen aanwezig zijn. In de wintermaanden verblijven de baardvleermuis en rosse vleermuis in specifieke gebouwen, bunkers enz. waarin niet of nauwelijks verstoring voorkomt en ze middels een winterslaap kunnen overwinteren. Het gebouw van het gasontvangstation in het projectgebied wordt op regelmatige basis bezocht voor onderhoud. Door deze verstoring is het gebouw ongeschikt als overwinteringsplaats voor de baardvleermuis en rosse vleermuis.

De ruige dwergvleermuis is een minder stabiele slaper en zal gedurende de winter regelmatig veranderen/wisselen van verblijfplaats naar gelang de weersomstandigheden. De daklijsten en gaten in het gasontvangstation bieden voldoende ruimte om als potentiële verblijfplaats voor de ruige dwergvleermuis te dienen.

Laatvlieger en gewone dwergvleermuis kunnen in het gasontvangstation ook een verblijfplaats vinden.

Voor alle genoemde soorten heeft het projectgebied voldoende kwaliteit om als foerageergebied te dienen. Voor de baardvleermuis, gewone en ruige dwergvleermuis dienen de watergangen en bomenrijen in en in de directe omgeving van het projectgebied ter oriëntatie tussen foerageergebieden. De laatvlieger en rosse vleermuis zijn minder gebonden aan watergangen en bomen om te oriënteren. Met name de bomenrijen, watergangen, berm en paardenweide hebben voldoende kwaliteit om te kunnen functioneren als foerageergebied voor de genoemde soorten. Het projectgebied zal onderdeel uitmaken van een groter foerageergebied.

Naast streng beschermde soorten komen ook minder streng beschermde soorten voor in de verspreidingsgegevens. Het betreft de volgende tabel 1 soorten: ree en mol. Voor beide soorten is geschikt leefgebied aanwezig. Het projectgebied is een onderdeel van een groter leefgebied.

4.3.3. Vogels

De volgende vogels, waarvan de verblijfplaats jaarrond beschermd¹ is, komen voor in de verspreidingsgegevens: boomvalk, buizerd, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer en zwarte wouw.

Daarnaast worden nog enkele andere broedvogelsoorten vermeld in de verspreidingsgegevens (zie tabel 4.2).

In de bomen binnen het projectgebied zijn geen verblijfplaatsen waargenomen. Wel is in de omgeving een horst gevonden van de sperwer. Bij het benaderen van de horst, tijdens het veldbezoek, vloog een sperwer van de horst.

Naast deze horst is nog een nest waargenomen van dezelfde omvang, die in potentie ook een horst kan zijn van een jaarrond beschermde roofvogel. De havik en buizerd kunnen worden uitgesloten omdat de omvang van het nest te klein is. De boomvalk is een zeer zeldzame broedvogel in Nederland en broedt in Groningen voornamelijk op hoogspanningsmasten.

Van de zwarte wouw is bekend dat deze soort sporadisch broedt in Nederland (het laatste broedgeval in de provincie Groningen was in 2013).

Naast de sperwer kan deze horst ook voor de ransuil een horst zijn.

¹ Jaarrond beschermde vogels met een vaste rust- en verblijfplaats zijn: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespindief en zwarte wouw.

figuur 4.1: potentiële sperwerhorsten

De grote gele kwikstaart heeft tijdens de broedperiode constant snelstromend water nodig om voldoende voedsel te vinden. Dit type water komt niet voor binnen het projectgebied waardoor deze soort als broedvogel kan worden uitgesloten.

De slechtvalk broedt enkel in hoge mensgemaakte objecten zoals torens, hoogspanningsmasten enz.

Roeken nestelen in kolonies waardoor de nesten in clusters aanwezig zijn. Een clustering van nesten is tijdens het veldbezoek niet waargenomen.

De gierzwaluw en huismus hebben verblijfplaatsen in nestkasten en/of onder dakpannen. Beide verblijfplaatsen zijn niet waargenomen in het projectgebied.

Wel kan het projectgebied een onderdeel uitmaken van een groter foerageergebied van de genoemde soorten. De meldingen van de jaarrond beschermde vogels in de verspreidingsgegevens betreffen naar verwachting voornamelijk waarnemingen van foeragerende of overvliegende exemplaren.

In tabel 4.2 worden gegevens van NDFP vermeld welke broedvogelsoorten in of in de directe omgeving van het projectgebied tot broeden kunnen komen.

Tijdens het veldbezoek zijn de volgende vogels waargenomen: kramsvogel, merel en koolmees.

Algemene watervogels kunnen in en in de directe omgeving tot broeden komen. Voor weidevogels worden de graslandpercelen te intensief beheerd om tot broeden te komen, waardoor deze kunnen worden uitgesloten binnen het projectgebied.

Voor visetende en amfibie-etende vogels zijn de watergangen in het projectgebied met permanent water van belang om te foerageren. Echter ontbreken er broedgelegenheden voor deze soorten. Tijdens het veldbezoek zijn er nesten waargenomen van vogels die gebonden zijn aan gebouwen of

andere mensgemaakte kunstwerken. Voor vogels die meer gebonden zijn aan bomen en struiken zijn de potentiële nestplaatsen aanwezig rondom het gasontvangstation.

4.3.4. Reptielen

In de verspreidingsgegevens worden geen reptielen gemeld. In potentie lijkt het gebied wel geschikt voor de ringslang. Echter zijn er nooit waarnemingen (vanaf 1900) van de ringslang gemeld in dit deel van Nederland. Hierdoor kan het voorkomen van reptielen worden uitgesloten binnen het projectgebied.

4.3.5. Amfibieën

In de verspreidingsgegevens worden geen amfibieën gemeld. Algemene soorten zoals bruine kikker komen naar alle waarschijnlijk wel voor. Maar voor streng beschermde soorten zoals de heikikker ontbreekt het aan geschikt biotoop, door het ontbreken van voedselarm tot matig voedselrijk voortplantingswater en extensief gebruikte gras- of weilanden. De huidige graslanden worden te intensief beheerd (begrazing druk en hoge maaifrequentie) en bemest om als leefgebied te functioneren. Voor algemene amfibieënsoorten kunnen de aanwezige watergangen en oevers wel functioneren als voortplantings- en leefgebied. Ten tijde van het veldbezoek (januari) zijn *geen* amfibieën waargenomen omdat het veldbezoek tijdens de rustperiode van amfibieën heeft plaatsgevonden.

4.3.6. Vissen

In de verspreidingsgegevens worden geen beschermde vissoorten gemeld. Tijdens het veldbezoek zijn geen vissen waargenomen. De watergangen zijn relatief ondiep en staan waarschijnlijk periodiek droog. Dit maakt dat er geen leefgebied aanwezig is voor vissen.

4.3.7. Insecten

In de verspreidingsgegevens worden geen streng beschermde insecten gemeld. Door het intensieve agrarische beheer is het merendeel van het projectgebied ongeschikt voor beschermde insecten die gebonden zijn aan soortenrijke en voedselarme graslanden. Door ontbreken van geschikte vegetaties en leefomstandigheden worden beschermde insectensoorten niet verwacht binnen of in de directe omgeving van het projectgebied.

4.3.8. Weekdieren

Van beschermde weekdieren zijn geen meldingen bekend in de verspreidingsgegevens. Watergebonden weekdieren zoals de platte schijfhoren komen niet voor in watergangen die periodiek droogvallen. Beschermde weekdieren worden niet verwacht binnen of in de directe omgeving van het projectgebied door ontbreken van geschikt biotoop.

4.3.9. Overzicht van de in het projectgebied aanwezige beschermde flora en fauna

Van de in tabel 4.2 opgenomen planten- en diersoorten mag, gezien het voorgaande, worden aangenomen of is met zekerheid vastgesteld dat zij binnen het projectgebied voorkomen.

Tabel 4.2: Aangetroffen (onderstreept) en te verwachten beschermde en/of bedreigde flora en fauna

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Tabelnr. Flora- en faunawet*	Vogel-/ Habitat-richtlijn**	Rode lijst
Zoogdieren				
<i>Myotis Mystacinus</i>	baardvleermuis (f,vl)***	3	IV	-
<i>Pipistrellus Pipistrellus</i>	gewone dwergvleermuis (f,vl)	3	IV	-
<i>Eptesicus Serotinus</i>	laatvlieger(f)	3	IV	-
<i>Nyctalus Noctula</i>	rosse vleermuis (f)	3	IV	-
<i>Pipistrellus Nathusii</i>	ruige dwergvleermuis (f,vl)	3	IV	-

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Tabelnr. Flora- en faunawet*	Vogel-/ Habitat-richtlijn**	Rode lijst
<i>Capreolus Capreolus</i>	ree	1	-	-
<i>Talpa Europea</i>	mol	1	-	-
Vogels				
<i>Falco Subbuteo</i>	boomvalk (f)***	3		kwetsbaar
<i>Buteo Buteo</i>	buizerd(f)	3	-	-
<i>Motacilla Cinerea</i>	grote gele kwikstaart(f)	3	-	-
<i>Accipiter Gentilis</i>	havik(f)	3	-	-
<i>Passer Domesticus</i>	huismus(f)	3	-	gevoelig
<i>Tyto Alba</i>	kerkuil(f)	3	-	kwetsbaar
<i>Asio Otus</i>	ransuil(f,vb)	3	-	kwetsbaar
<i>Corvus Frugilegus</i>	roek(f)	3	-	
<i>Falco Peregrinus</i>	slechtvalk(f)	3	x	gevoelig
<i>Accipiter Nisus</i>	sperwer(f,vb)	3	-	-
<i>Milvus Migrans</i>	zwarte wouw(f)	3	x	-
<i>Casmerodius Albus</i>	grote zilverreiger(f)	2	x	gevoelig
<i>Circus Aeruginosus</i>	bruine kiekendief(f)	2	x	-
<i>Circus Pygargus</i>	grauwe kiekendief(f)	2	x	ernstig bedreigd
<i>Circus cyaneus</i>	blauwe kiekendief(f)	2	x	gevoelig
<i>Turdus pilaris</i>	kramsvogel(f) niet broedvogel	2	-	-
<i>Turdus merula</i>	merel(f,vb)	2	-	-
<i>Parus major</i>	koolmees(f,vb)	2	-	-
<i>Dendrocopos major</i>	Grote bonte specht (f)	2	-	-
<i>Emberiza citrinella</i>	Geelgors(f)	2	-	-
<i>Fringilla coelebs</i>	vink(f,vb)	2	-	-
<i>Carduelis chloris</i>	Groenling (f,vb)	2	-	-
-	overige algemene broedvogels	2	-	-
Amfibieën				
-	Algemene amfibieën	1	-	-

* tabel 1: algemene soorten, tabel 2: overige soorten en tabel 3: soorten bijlage 1 AMvB of Habitatrichtlijn.

** Habitatrichtlijn II: soorten van Europees belang, IV: verbod op verstoren of vernietigen van de soort en zijn leefgebied.

*** Bij vogels wordt met een 'f' aangegeven dat het alleen om foerageergebied gaat, met een 'b' wordt aangegeven dat het om een broedgeval of nest gaat.

*** Bij vleermuizen wordt met een 'f' aangegeven dat het om foerageergebied gaat, met een 'vl' wordt een vliegroute aangegeven en met een 'vb' wordt een vaste rust- en verblijfplaats aangegeven.

5. EFFECTANALYSE

Het uitvoeren van de aanlegwerkzaamheden kan effecten hebben op de aanwezige beschermde soorten. Deze effecten, zowel op korte (tijdens de uitvoering in de periode uitvoering als op de lange termijn (na de uitvoering), worden hieronder beschreven. Op dit moment is er geen exacte planning van de voorgenomen werkzaamheden bekend. Wanneer de uitvoeringsplanning bekend is, dient dit hoofdstuk zo mogelijk aangepast te worden.

5.1. Zoogdieren

In het gasontvangstation zijn potentiële verblijfplaatsen aanwezig voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. De potentiële verblijfplaatsen van de genoemde soorten worden niet verwijderd bij het uitvoeren van de werkzaamheden. Wel worden in de directe omgeving van de verblijfplaatsen werkzaamheden uitgevoerd die mogelijk tot tijdelijke verstoring kunnen leiden. Echter, er worden op regelmatige basis reguliere controle- en onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd in en aan het gasontvangstation, waardoor vleermuizen op regelmatige basis mogelijk geconfronteerd worden met beweging en geluid. Hierdoor is extra verstoring door de geplande werkzaamheden niet te verwachten omdat de bewegingen en geluiden wezenlijk niet veranderen.

Vanwege de beperkte omvang van het projectgebied en de tijdelijke aard van de werkzaamheden blijft het foerageergebied in stand voor de verschillende vleermuissoorten. Zolang de werkzaamheden tussen zonsopkomst en zonsondergang uitgevoerd worden, ondervinden vleermuizen tijdens hun actieve zomerperiode (maart t/m oktober) geen negatief effect.

Het mogelijk kappen van bomen en beplanting rondom het gasontvangstation leidt niet tot een wezenlijke verandering van het gebied op de lange termijn. Foerageermogelijkheden voor vleermuizen blijven in het projectgebied en de directe omgeving aanwezig.

Doordat het projectgebied vrij smal is blijft er voldoende leefgebied over in de directe omgeving voor algemene zoogdieren (ree en mol). Van een negatief effect is hierdoor geen sprake. Wel zullen deze zoogdieren tijdens werkzaamheden het projectgebied mijden.

Conclusie: Zolang de werkzaamheden tussen zonsopkomst en zonsondergang tijdens de actieve zomerperiode van vleermuizen plaatsvinden, ondervinden vleermuizen geen negatief effect. Algemene zoogdieren zullen het projectgebied mijden, maar doordat het projectgebied relatief smal is zal er voldoende leefgebied aanwezig blijven waar algemene zoogdieren naar uit kunnen wijken. Hierdoor is een negatief effect niet aan de orde.

5.2. Vogels

In de directe omgeving is een vaste rust- en verblijfplaats van een sperwer aanwezig. Deze ligt op 150 meter afstand van het projectgebied. Het verkeer op de naastgelegen weg en het (agrarisch) landgebruik wordt door de sperwer niet als storend ervaren. Het uitvoeren van de werkzaamheden heeft naar verwachting geen extra storende werking dan de huidige activiteiten van verkeer en (agrarisch) landgebruik.

Voor andere jaarrond beschermde vogels kan het projectgebied een foerageerfunctie hebben als onderdeel van een groter foerageergebied. Het projectgebied is beperkt van omvang, waardoor het gebied geen essentieel foerageergebied is voor vogels. In de directe omgeving blijft voldoende foerageergebied beschikbaar

Indien de werkzaamheden plaatsvinden tijdens de broedperiode (medio februari t/m augustus) kunnen broedende vogels een negatief effect ondervinden op korte termijn door kap van bomen en beplanting

en verstoring door werkzaamheden. Verstoring van broedende vogels en vernielen van nesten en eieren is wettelijk niet toegestaan. In hoofdstuk 6 zijn daarom voorzorgsmaatregelen opgenomen.

Op de lange termijn is geen sprake van een negatief effect en blijft foerageergebied en broedbiotoop beschikbaar.

Conclusie: Voor jaarrond beschermde vogels hebben de werkzaamheden geen negatief effect. Indien de werkzaamheden plaatsvinden tijdens de broedperiode van vogels, kan dit leiden tot een negatief effect op korte termijn. De aard van het projectgebied verandert na afronding van de werkzaamheden niet wezenlijk, waardoor op de lange termijn geen negatief effect te verwachten is.

Amfibieën

Indien de werkzaamheden tijdens de voorplantingsperiode (maart t/m augustus) van algemene amfibieën plaatsvinden, kan door kruisen van de watergangen met werkzaamheden een tijdelijke verstoring in potentiële voorplantingswateren aan de orde zijn. De werkzaamheden vinden op een relatief smalle strook plaats waardoor naar verwachting voldoende voorplantingswater in de omgeving beschikbaar blijft en de lokale amfibieënpopulatie geen negatief effect ondervindt.

Op de lange termijn zijn negatieve effecten niet aan de orde, doordat het projectgebied niet wezenlijk van aard verandert.

Conclusie: Voor algemene amfibieën is geen negatief effect op lange termijn aanwezig doordat er voldoende voortplantingswater aanwezig blijft in de directe omgeving van het projectgebied. Door tijdelijke verstoring in potentieel voortplantingswater kan een negatief effect op korte termijn aan de orde zijn.

6. MAATREGELEN

Negatieve effecten op beschermde planten en dieren dienen zo veel mogelijk te worden voorkomen. Daarom zijn in dit hoofdstuk allereerst algemene voorzorgsmaatregelen opgenomen ter voorkoming van verstoring of schade aan beschermde natuurwaarden. Wanneer de voorzorgsmaatregelen niet afdoende zijn, kunnen mitigerende en/of compenserende maatregelen genomen worden. Hiermee wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats gegarandeerd. De maatregelen dienen verder uitgewerkt te worden in een ecologisch werkprotocol, afgestemd op de daadwerkelijke, gedetailleerde planning en werkzaamheden.

Op dit moment is de uitvoeringsperiode nog niet bekend. Wanneer wel bekend is wanneer de werkzaamheden worden uitgevoerd, dient dit hoofdstuk zo mogelijk aangevuld en/of aangepast te worden.

6.1. Voorzorgsmaatregelen

Zorgplicht

Voor alle soorten, ongeacht bescherming via natuurwetgeving of niet, geldt de zorgplicht waarbij eenieder voldoende zorg in acht neemt voor de in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

Minst kwetsbare periode

Een groot deel van de verwachte schade aan broedvogels en vleermuizen is te voorkomen door buiten de voor hun kwetsbare periode te werken. Dat wil zeggen buiten de voortplantingsperiode en overwinterperiode. Voor deze perioden zijn wel richtdata te geven maar er moet nadrukkelijk vermeld worden dat deze perioden sterk afhankelijk zijn van het weer. Bij een lang aanhoudende zomer kan het broedseizoen langer doorlopen. Om toch een werkbare periode te geven, dient men bij de uitvoering rekening te houden met de periode september tot en met oktober, en als de weersomstandigheden dit toelaten november en december.

Gebruik bouwverlichting

Om de aanwezige foeragerende en passerende vleermuizen niet te verstoren en indirect schade toe te brengen aan kraamkolonies, wordt in de periode april tot en met november bij werkzaamheden geen gebruik gemaakt van breed uitstralende bouwverlichting in de periode tussen zonsondergang en -opkomst. Voor de zon-op-zon-onder-tijden kan de volgende internetpagina geraadpleegd worden: <http://www.zonsondergangtijden.nl/tabel-zonsondergang-2016.html>

6.2. Soortgerichte maatregelen

Zoogdieren

Onder de huidige omstandigheden zijn geen negatieve effecten te verwachten voor vleermuizen waardoor het nemen van voorzorgs- of mitigerende maatregelen niet aan de orde is. Indien er echter ruimte is in de planning, geniet het de voorkeur om de werkzaamheden nabij het gasontvangststation zelf in de actieve periode (maart t/m oktober) van vleermuizen uit te voeren. In deze periode kunnen vleermuizen er actief voor kiezen om tijdelijk de verblijfplaatsen (gasontvangststation) in het projectgebied te mijden.

Vogels

Kap van bomen en beplanting dient plaats te vinden in de periode oktober-februari.

Indien de werkzaamheden tijdens de broedperiode (half februari t/m augustus) van vogels moeten worden uitgevoerd, dient de vegetatie voor aanvang van de broedperiode kort gemaaid te worden (<10 cm hoogte). Gedurende de uitvoeringsperiode dient de vegetatie kort gehouden te worden.

Wanneer, ondanks bovenstaande voorzorgsmaatregel, toch broedende vogels worden aangetroffen in het werkgebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden, is het niet toegestaan het nest en

de broedende vogel te verstoren. Een terzake kundige op het gebied van vogels dient vervolgens aan te geven op welke wijze werkzaamheden kunnen worden voortgezet.

Amfibieën

Indien de werkzaamheden tijdens de voorplantingsperiode (maart-augustus) van algemene amfibieën moet plaatsvinden, dient voor maart de oever- en watervegetatie kort gemaaid te worden. Ook gedurende de uitvoeringsperiode dient dit voortgezet te worden.

Wanneer, ondanks bovenstaande voorzorgsmaatregel, toch amfibieën worden aangetroffen in het werkgebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden, is het niet toegestaan de amfibieën te verstoren. Een terzake kundige op het gebied van amfibieën dient vervolgens aan te geven op welke wijze werkzaamheden kunnen worden voortgezet.

7. CONCLUSIE EN ADVIES VERVOLGTRAJECT

7.1. Conclusie

N.V. Nederlandse Gasunie is voornemens aanlegwerkzaamheden van een leiding uit te voeren om het gasnetwerk aardbevingsbestendig te maken. Ten aanzien van de werkzaamheden is een quick scan in het kader van de Flora- en faunawet uitgevoerd.

Vleermuizen

Potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen aanwezig zijn in het gebouw (gasverdeelstation). De uit te voeren werkzaamheden leiden niet tot een negatief effect op de verblijfplaatsen. Onder de huidige omstandigheden worden de eventuele aanwezige vleermuizen regelmatig geconfronteerd met controle- en onderhoudswerkzaamheden in hun verblijfplaats. De geplande werkzaamheden leiden niet tot aanvullende negatieve effecten.

Indien er ruimte is in de planning, geniet het de voorkeur om de werkzaamheden nabij het gasontvangststation in de actieve periode (maart t/m oktober) van vleermuizen uit te voeren. De vleermuizen kunnen er in deze periode actief voor kiezen om de verblijfplaatsen tijdelijk te mijden.

Vogels

Indien de werkzaamheden tijdens de broedperiode moeten worden uitgevoerd, dienen de maatregelen in paragraaf 6.2 nageleefd te worden om te voorkomen dat vogels gaan broeden binnen of in de directe omgeving van het projectgebied.

Amfibieën

Indien de werkzaamheden tijdens de voortplantingsperiode van algemene amfibieën moeten worden uitgevoerd, dienen de maatregelen in paragraaf 6.2 nageleefd te worden om te voorkomen dat amfibieën zich gaan voortplanten binnen of in de directe omgeving van het projectgebied.

Overige soorten

Door afwezigheid van bepaalde biotopen is het voorkomen van o.a. vaatplanten, vissen, reptielen en ongewervelden niet aan de orde.

Met de huidige aangeleverde informatie kunnen de werkzaamheden zonder ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet worden uitgevoerd.

Wanneer de uitvoeringsperiode exact bekend is, wordt geadviseerd dit rapport daarop aan te passen en compleet te maken.

8. BRONNEN

Geraadpleegde literatuur:

- Meijden van der, R., *Heukel's, Flora van Nederland*, Rijksherbarium / Hortus Botanicus Rijksuniversiteit Leiden, Leiden 2005.
- Weeda, E.J., e.a., *Nederlandse oecologische flora, wilde planten en hun relaties*, KNNV Uitgeverij, 2003.
- Weeda, E.J., e.a., *Atlas van Plantengemeenschappen in Nederland, Deel 2, graslanden, zomen en droge heiden*, KNNV Uitgeverij, Utrecht 2000.
- Kreutz, C.A.J., Dekker, H., *De orchideeën van Nederland, ecologie-verspreiding-bedreiging-beheer*, B.j. Seckel & C.A.J. Kreutz, Raalte & Landgraaf 2000.
- Stumpel, T., Strijbosch, H., *Veldgids amfibieën en reptielen*, KNNV Uitgeverij, Utrecht 2006.
- Bos, F. e.a., De Vlinderstichting 2006, *De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming*, Nederlandse Fauna 7, Leiden 2006.
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, *De Nederlandse Libellen (Odonata)*, Nederlandse Fauna 4, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden 2002.
- Lange, R., e.a., *Zoogdieren van West-Europa*, Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming i.s.m. Natuurmonumenten, Stichting Uitgeverij KNNV, Utrecht 2003.
- Dietz, C., Helversen von, O., Nill, D., *Vleermuizen, alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika*, Utrecht 2011.
- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON), *De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9*, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden 2009.
- Emmerik van, W.A.M., Nie de, H.W., *De zoetwatervissen van Nederland, Ecologisch bekeken*, Vereniging Sportvisserij Nederland, Bilthoven 2006.
- Boesveld A., Gmelig Meyling A.W., Van Lente I., *Verspreidingsonderzoek. Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2011. Platte Schijfhoren, Anisus vorticulus*, Stichting Anemoon, 2011.
- Nationale Databank Flora en Fauna 2015.

Geraadpleegde internetpagina's:

- mijn.rvo.nl
- www.quickscanhulp.nl
- www.vleermuis.net
- www.ravon.nl
- www.vlindernet.nl
- www.libellennet.nl
- www.anemoon.org

1 Natuurwetgeving

In Nederland zijn ten aanzien van natuurwetgeving twee richtlijnen en twee wetten van toepassing:

- Vogelrichtlijn;
- Habitatrichtlijn;
- Natuurbeschermingswet;
- Flora- en faunawet.

De Natuurbeschermingswet en de Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn beschermen gebieden die in het kader hiervan zijn aangewezen. De Flora- en faunawet is meer soortgericht en geldt daar waar beschermde soorten voorkomen.

Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn is een Europese richtlijn die in 1979 is vastgesteld en is gericht op de bescherming van vogelsoorten binnen de Europese Unie (EU). De richtlijn verplicht de lidstaten tot de instandhouding van de in het wild levende vogelsoorten op hun grondgebied en heeft betrekking op de bescherming van vogels, hun eieren, nesten en leefgebieden.

De richtlijn draagt tevens zorg voor de extra bescherming van broed- en trekvogels die:

- met uitsterven worden bedreigd;
- gevoelig zijn voor veranderingen in de leefomgeving;
- als bijzonder zeldzaam beschouwd worden;
- bescherming nodig hebben vanwege de eisen die ze aan hun habitat stellen.

Voor de vogels die genoemd zijn op de lijst van kwalificerende soorten heeft de minister Speciale Beschermingszones (SBZ's) aangemeld en deze zijn als zodanig aangewezen door de EU. In deze gebieden en daar buiten mogen geen handelingen worden verricht die een negatief effect hebben op de voorkomende beschermde vogels (o.a. omtrent het doden, vangen of verstoren). Voor de aangewezen Vogelrichtlijngebieden geldt ook het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn en het daarmee samenhangende toetsings- en afwegingskader, zoals in artikel 6 van de Habitatrichtlijn is opgenomen.

Habitatrichtlijn

De Europese Habitatrichtlijn is complementair aan de Vogelrichtlijn en richt zich op de bescherming van bijzondere planten- en diersoorten (uitgezonderd vogels) en hun leefgebieden.

De in de Habitatrichtlijn genoemde maatregelen zijn gericht op:

- het behoud van natuurlijke habitat en ecosystemen;
- de bescherming van leefgebieden van bepaalde dieren en planten.

Met de richtlijn wordt getracht een Europees ecologisch netwerk tot stand te brengen (Natura 2000), zodat migratie van planten- en diersoorten binnen de EU mogelijk wordt gemaakt.

Zowel voor soorten als natuurlijke habitat kunnen door de lidstaten SBZ's aangemeld worden (gebieden van communautair belang). Deze moeten door de Europese Commissie worden goedgekeurd. Activiteiten die de soorten en habitat binnen een SBZ aantasten zijn verboden. Tevens moeten de milieueffecten van deze activiteiten worden beoordeeld. Wanneer een activiteit van groot openbaar belang (activiteit i.v.m. menselijke gezondheid, de openbare veiligheid of verbetering van het milieu) is, kan in sommige gevallen ontheffing worden verleend. Wel moeten dan respectievelijk mitigerende en/of compenserende maatregelen worden genomen.

In bijlage I van de Habitatrichtlijn wordt de beschermde habitat genoemd. In bijlage II zijn de planten- en diersoorten genoemd, waarvan de habitat beschermd moet worden om deze soorten in stand te houden. Een aantal van deze soorten heeft een prioritaire status, wat inhoudt dat niet alleen de soort, maar ook de leefomgeving hiervan als beschermd beschouwd moet worden.

In bijlage IV worden de soorten genoemd die strikte bescherming genieten. Het is verboden deze soorten te doden, te vangen, te verontrusten of hun habitat aan te tasten. Dit geldt niet alleen binnen de SBZ's, maar ook daar buiten. Veel soorten uit bijlage IV zijn ook genoemd in bijlage II.

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet is een gebiedsbeschermingswet, waarin de aanwijzing van gebieden als 'Beschermd natuurmonument' is geregeld. In de beschermde gebieden zijn handelingen die schadelijk kunnen zijn voor het natuurschoon, de natuurwetenschappelijke betekenis of planten en dieren verboden zonder vergunning.

In 1998 is de Natuurbeschermingswet herzien. Sindsdien is het voor de minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I, voormalig LNV) mogelijk beschermde landschapsgezichten aan te wijzen, alsmede gebieden die wegens internationale verplichtingen beschermd moeten worden (SBZ's). Daarnaast heeft het Rijk een aantal beschermingstaken gedelegeerd aan de provincies (o.a. verlenen van vergunningen).

In 2005 is de Natuurbeschermingswet gewijzigd. Het doel van deze wijziging is de gebiedsbeschermingscomponent van de Vogel- en Habitatrichtlijn beter te verankeren in de Nederlandse natuurwetgeving.

De Natuurbeschermingswet bestaat uit drie onderdelen:

- aanwijzing van Vogel- en Habitatrichtlijngebieden (artikel 10a);
- beheer van deze gebieden (artikel 19a, 19b en 19c);
- toetsen van plannen, projecten en andere handelingen in of nabij deze gebieden (artikel 19d, 19e, 19f, 19g en 19h).

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is gericht op de bescherming van in het wild levende planten- en diersoorten en is sinds 1 april 2002 in werking. Sinds augustus 2009 is een aangepaste beoordeling van toepassing en sinds juli 2012 is een aanscherping van de aangepaste beoordeling van toepassing. De Flora- en faunawet is een raamwet, hetgeen inhoudt dat alleen de hoofdlijnen zijn opgenomen. De uitwerking van deze hoofdlijnen is geregeld in aparte besluiten en regelingen.

De Flora- en faunawet is ontstaan uit een aantal Nederlandse soortbeschermingswetten (Vogelwet 1936, Wet Bedreigde Uitheemse Dier- en Plantensoorten, Jachtwet, Nuttige dierenwet 1914 en hoofdstuk V van de Natuurbeschermingswet) en de soortbeschermingscomponent uit de Europese Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn. Deze Europese soortbescherming heeft met de Flora- en faunawet een Nederlandse vertaling gekregen en vervangt deze. Ook de Nederlandse soortbeschermingswetten zijn vanaf de inwerkingtreding vervangen door de Flora- en faunawet.

Hoofdstuk II (artikel 3, eerste en tweede lid, en artikel 4, eerste, tweede en derde lid) van deze wet bevat bepalingen aangaande de aanwijzing van beschermde planten- en diersoorten. De aanwijzing op nationale gronden heeft plaatsgevonden bij Algemene Maatregel van Bestuur (Staatsblad 523 28 november 2000, Staatscourant 13 maart 2002). Internationaal gezien zijn bij ministeriële regeling de soorten overgenomen uit bijlage IV van de Habitatrichtlijn en bijlage 1 van de Vogelrichtlijn.

Uitgangspunt in de Flora- en faunawet is het “nee-tenzij”-beginsel. Beschermen staat voorop, ingrijpen is bij uitzondering mogelijk. Het beschermen van soorten wordt door de wet op twee manieren mogelijk gemaakt:

1) Het verbieden van een aantal handelingen die schadelijk zijn voor beschermde planten of dieren. Op basis van artikel 8 is het verboden om beschermde planten te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen. De artikelen 9 tot en met 12 zijn gericht op het beschermen van diersoorten. Hierin staat beschreven dat het verboden is beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen (art. 9), opzettelijk te verontrusten (art. 10), nesten, holen, andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren (art. 11) en eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen (art 12).

2) Het aanwijzen van kleine terreinen of objecten als beschermde leefomgeving. Hoofdstuk IV bepaalt dat Gedeputeerde Staten de mogelijkheid hebben om plaatsen die van grote betekenis zijn voor een beschermde planten- of diersoort aan te wijzen als beschermde leefomgeving.

Op basis van artikel 75 van de Flora- en faunawet kan ontheffing worden verleend voor handelingen die in strijd zijn met de verboden uit de wet. Per 23 februari 2005 is het een en ander veranderd ten aanzien van de ontheffingen voor de Flora- en faunawet. Aanleiding hiervoor is het Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met de wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere aanwijzingen (AMvB artikel 75).

Met de komst van AMvB artikel 75 is niet meer altijd een ontheffing nodig voor het uitvoeren van werkzaamheden in de openbare ruimte. Dat scheelt het doorlopen van de tijdrovende ontheffingsprocedure. Voor regulier voorkomende werkzaamheden en ruimtelijke ontwikkelingen geldt nu een vrijstellingsregeling. Kort gezegd komt de regeling hierop neer:

Als uw werkzaamheden vallen onder reguliere werkzaamheden of ruimtelijke ontwikkeling, geldt in veel gevallen een vrijstelling. Er zijn twee soorten vrijstellingen:

- 1) een algemene vrijstelling (voor algemene soorten, deze zijn opgenomen in tabel 1);
- 2) een vrijstelling op voorwaarde dat u handelt conform een goedgekeurde gedragscode (voor zeldzamer soorten, opgenomen in tabel 2, en alle vogels).

Bij de vrijstellingsregeling zijn twee criteria belangrijk: de zeldzaamheid van de aangetroffen soort en de ingrijpendheid van de werkzaamheden. Hoe zeldzamer de soort en hoe ingrijpender de activiteit, hoe strikter de regeling. Als uw werkzaamheden niet vallen onder reguliere werkzaamheden of ruimtelijke ontwikkeling en er is een reële kans van schade aan beschermde dieren of planten, dan moet vooraf een ontheffing worden aangevraagd.

Voor zeldzame soorten (deze zijn opgenomen in tabel 3) is ten aanzien van de genoemde werkzaamheden geen vrijstelling van toepassing en moet ook ontheffing worden aangevraagd. Wanneer een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet wordt aangevraagd dient voor tabel 3-soorten het wettelijk belang van de ingreep aangegeven te worden. Bij een ruimtelijke ingreep gaat het doorgaans om de volgende belangen:

- Bescherming van flora en fauna (belang b);
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (belang d);
- Dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (belang e);
- Uitvoeren van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (belang j).

Voor tabel 3-soorten die ook in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn zijn opgenomen (waaronder alle vleermuizen) kan alleen een ontheffing worden afgegeven voor belang b, d en e. Daarnaast kan voor belang j voor deze soorten een ontheffing worden afgegeven indien het slechts om 'verstoren' gaat van de soort en zijn vaste rust- en verblijfplaats.

Rode lijsten

Op Rode lijsten staan soorten die worden bedreigd in hun voortbestaan. In Nederland is inmiddels voor negen soortgroepen een Rode lijst gepubliceerd in de Staatscourant:

- vogels;
- dagvlinders;
- zoogdieren;
- reptielen en amfibieën;
- paddenstoelen;
- libellen;
- krekels en sprinkhanen;
- korstmossen;
- zoetwatervissen.

De Rode lijsten komen voort uit het Verdrag van Bern. Dit verdrag vraagt bijzondere aandacht voor soorten die met uitsterven worden bedreigd en kwetsbaar zijn. Rodelijstsoorten genieten geen wettelijke bescherming. Wel is in de Flora- en faunawet (artikel 7) wettelijk vastgelegd dat de overheid zich inzet voor de bescherming van deze soorten en onderzoek naar deze soorten bevordert. Provinciale en gemeentelijke overheden en terreinbeherende instanties worden geacht rekening te houden met de Rode lijsten bij het uitvoeren van beheer en het formuleren van beleid.

2 Foto's projectgebied

Gasontvangstation met potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen

Potentieel sperwerhorst

Overzicht van het projectgebied met de paardenwei op de voorgrond

Vegetatiebeeld van een berm in het projectgebied.

3 Resultaten Quickscanhulp.nl

Soort	Soortgroep	Bescherming	Afstand
Boomvalk	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Havik	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Huismus	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Kerkuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Ransuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Roek	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Slechtvalk	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Zwarte Wouw	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Baardvleermuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Laatvlieger	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Rosse vleermuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km